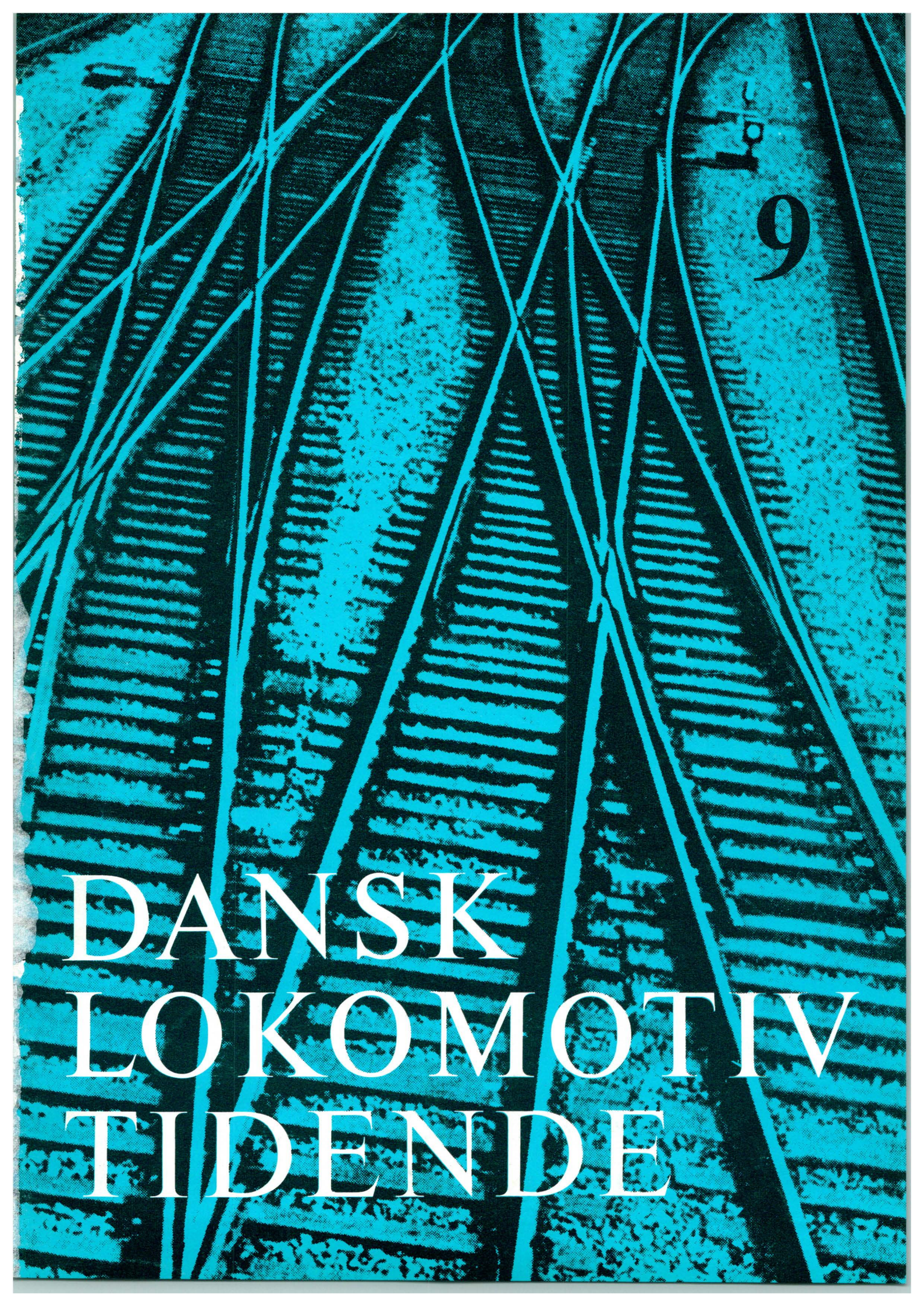
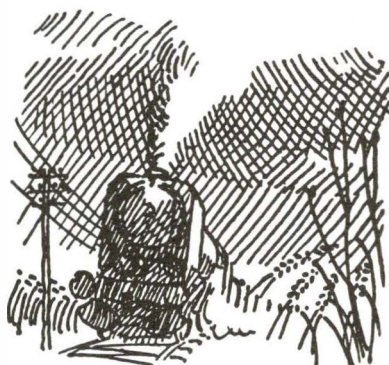




9

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE



DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

10. SEPTEMBER 1972 — 72. ÅRGANG

9

Indhold:

Det går anderledes end man tror . .	2
Økonomisk demokrati ved lov	3
Krigen i Nordirland	7
Londons nye t-bane	8
Uddannelses-eksplosion i dansk fag- bevægelse	10
Danmark som olieproducent	12
Ny tunnel gennem Alperne	14
Fra medlemskredsen — Spild i spar- sommeligheden, DLT-LO-EF	16
Personalia	17
Damernes Dag	20

Redaktører:

E. Greve Petersen
(ansvarshavende)
K. B. Knudsen.

Redaktion og ekspedition:
Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hell. (01 43) 7269.
Kontortid 9-16.
Lørdag lukket.

Frederiksberg Bogtrykkeri
Howitzvej 49.

Det går anderledes end man tror

Den omstændighed, at DSB er begyndt en indgående rationalisering i ledelsesfunktionerne, har måske nok rystet nogle medarbejdere i deres vaneforestilling om strukturen i denne store virksomhed; men vi må indstille os på, at der, som resultat af planlægningsorganernes arbejde, yderligere vil fremkomme ting, som vil få den vaneforestilling til at se ud som en vrangforestilling. Det kan jo nok skabe en usikkerhedsfølelse at have det uventede svævende over sig, og man må erkende, at sammenlægningen af administrations- og trafikafdelingerne kom som en meget stor overraskelse for det store antal af medarbejdere ved DSB. Konsekvenserne af en sådan sammenlægning kommer vel ikke blot til udtryk ved en forenkling af ledelsesfunktionerne med hensyn til administrationen, men får formentlig også virkning helt ned til »gulvet«, måske ikke mindst i henseende til driftsfunktioner. Det ved vi blot ikke. Det vil derfor helt være i pagt med ledelsens ofte fremsatte udtalelser om udbygning af samarbejdet, at den forstærker bestræbelserne for, så tidligt som muligt og i videst muligt omfang, at give medarbejderne information om, hvilke planer man har om ændringer i virksomhedens organisationsmæssige opbygning. Dette er af overordentlig stor betydning i forhold, som den foreliggende sammenlægning, der måske som en given ting vil føre til en række ændringer i opbygningen fra top til bund. Det, at medarbejderne tager meddelelsen om ændringerne som en stor overraskelse, understreger, at udtalelser om samarbejde ikke ganske konsekvent har ført til en tilfredsstillende information. Dette samspil mellem årsag og virkning tager vi som et bevis derfor og understreger, at samarbejdet snarest må gøres bedre, hvis der ellers regnes med en positiv indstilling til bestræbelserne for at gøre DSB til en effektiv transportvirksomhed. Samtidig med, at man føler utilfredshed med dette forhold, kan peges på den måde, sager forhandles. Foreningen føler i hvert fald, at der i sager, hvor flere forhold forhandles i sammenhæng, anvendes en taktik, hvorefter man søger en del eller fase, om man vil, af sammenhængen gennemført først, hvorved man i virkeligheden fratager personalet et rimeligt grundlag for at forhandle næste fase til et rimeligt resultat. Det er en ejendommelig forhandlingsform, som i hvert fald ikke medvirker til at udvikle det ønskede samarbejde.

Økonomisk demokrati vil nu blive gennemført ved lov

Ikke mindst i lønmodtagerkredse har det vakt betydelig opmærksomhed, at regeringen er gået ind for, at den store *reform* om *økonomisk demokrati* bør gennemføres ved lov.

Dermed har regeringen klart stillet sig bag den grundbetragtning, som lønmodtagerne deler, og som også fremkom i LOs rapport i fjor til kongressen, og hvori det blev foreslået, at reformen gennemføres ad lovgivningens vej, fordi det måtte betragtes som udelukket at gennemføre et så indgribende forslag ved aftale *alene* på det private arbejdsmarked. Man må tillige erindre, at det under alle omstændigheder vil være nødvendigt med lovgivning, hvis LO-forslaget lægges til grund for reformen, idet der i § 1 udtrykkelig anføres, at bestræbelserne omfatter *alle* lønmodtagere, *altså også de offentligt ansatte*.

Et arbejdsudvalg nedsat

Det arbejdsudvalg, der forbereder det omfattende sæt af love, der skal til, består af 3 ministre og 3 repræsentanter for LO.

Medlemmerne er:

finansminister Henry Grünbaum
arbejdsminister Erling Dinesen
handelsminister Erling Jensen
LOs formand Thomas Nielsen
LOs næstformand Kai Petersen
LOs cheføkonom, cand. polit.
Holger Jensen.

Fra Industrirådet og Dansk Arbejdsgiverforenings side har man ytret ønske om en ny, stor, kommissionsbehandling. Men det er blevet afvist. For det første fordi der nu er arbejdet i mange år af eksperter med denne sag; og for det andet vil en sådan kommissionsbetænkning kunne forsinke den ordning, som ikke mindst LO og socialdemokratiet, men også kredse langt

ind i det radikale parti ønsker fremmet. Regeringen har også afvist kommissionsbehandling.

Noget andet er, at der naturligvis under de nu pågående forhandlinger vil blive taget hensyn til de øvrige forslag om økonomisk demokrati, der foreligger udarbejdet. Det drejer sig om det af *Viggo Kampmann* for *Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund* udarbejdede forslag, og om den skitse, som *Industrirådet* og *Dansk Arbejdsgiverforening* udgav nu i foråret. Men som allerede nævnt vil hovedintessen samle sig om den meget vidtgående rapport, som *Henry Grünbaum* står bagved, og som LO går ind for. Men statsministeren har understreget, at der vil blive forhandlet bredt på grundlag af, hvad der foreligger af materiale fra de tre rapporter.

Vi skal i det følgende gøre rede for indholdet i de tre skitser, med særlig vægt lagt på LO-rapporten, fordi den er mest centralt placeret i debatten, og ventes lagt til grund for hovedlinierne i reformen.

LO's forslag – 16 paragraffer

Hvad forstås ved økonomisk demokrati?

I den offentlige debat er det ofte vanskeligt at få klarlagt begrebet økonomisk demokrati. Adskillige sammenblander det med demokrati på arbejdspladsen («industrielt demokrati»).

Dette sidste omfatter alene de ansattes indflydelse på det daglige samarbejde på virksomheden, især om spørgsmål vedrørende de ansattes *umiddelbare arbejdssituation*. Økonomisk demokrati omfatter problemet om arbejderes og funktionærers andel i *ejendomsretten*, herunder også andel i *kapitaltilvæksten*.

(Men) økonomisk demokrati drejer sig endvidere om at give de ansatte ikke alene *medindflydelse*, men *medbestemmelse* i beslutningsprocesserne på højeste plan, altså hvor det drejer sig om de *målsættende afgørelser* for en virksomhed. Det vil sige, at repræsentanter for funktionærer og arbejdere skal have adgang til deltagelse i direktions- og bestyrelsesmøder i de respektive selskaber.

Alle lønmodtagere omfattet af forslaget

Det har været meget magtpåliggende, at alle lønmodtagere – uanset om de er ansat privat eller offentligt – omfattes af den ordning, der netop skal sikre lønmodtagerne andel i samfundets kapitaltilvækst. Det er det afgørende princip, der er lagt til grund for udformningen af LOs principforslag om oprettelse af Lønmodtagernes udbytte og investeringsfond.

Fondens formål er nærmere angivet i § 2, hvori det bl. a. hedder, at dens formål er at medvirke til erhvervslivets demokratisering og til større lighed i formue- og indkomstfordelingen samt øget opsparring og dermed øget tilgang af kapital til dansk industri – og andre vigtige dele af dansk erhvervsliv.

Hvorledes tilvejebringes fondens midler?

Tilvejebringelsen af Investeringsfondens midler sker gennem indbetalinger fra alle arbejdsgivere, *private* såvel som *offentlige*. Det vil ske – mere konkret sagt – ved, at der i ordningens første år indbetales 1 pct. af den lønsum, der udbetales og derefter stigende med ½ pct. år-

ligt op til i alt 5 pct. efter otte års forløb. Her bliver procenten stående.

Indbetalingen drejer sig om penge, som arbejdsgiverne skal betale *ud over* den almindelige løn. Det er en ydelse til lønmodtagerne. Midlerne skal geninvesteres i virksomhederne således, at der ikke bliver tale om likviditetstab for erhvervslivet.

Ejendomsret til de indbetalte beløb

Fondens midler er lønmodtagernes ejendom sammen med den årlige tilskrivning af de gennem fondens kapitalplacering opnåede rente-, kurs- og værdiforøgelse. Denne ejendomsret sikres for den enkelte gennem udstedelse af certifikater (*personlige beviser*), på lige store andele i fondens *samlede* kapital. Certifikaterne udstedes på hvert års indbetalinger. De kan ikke omsættes, men skal af den enkelte certifikatindehaver til enhver tid kunne indløses i Fonden efter en bindingsperiode på 5 år. Inden for denne femårsperiode skal der dog i tilfælde af pensionsalderens indtræden, invaliditet, død eller lignende kunne ske indløsning.

Om den enkelte virksomhed giver mere eller mindre i overskud – eller underskud, får kun indflydelse i det omfang, det påvirker den samlede kapital, hvis udvikling vil afspejle resultatet for hele det danske erhvervsliv.

Udbyttedeling

Der bliver altså tale om en *generel* udbyttedeling af midlerne; en udbyttedeling, der ikke står i forhold til den enkelte virksomheds overskud, men hvor udbyttet er baseret på andel i kapitaltilvæksten og ka-

pitalgevinsterne for erhvervslivet som helhed. Lønmodtagerne opnår også andel i henlæggelser og stigning i virksomhedernes indre værdier. Men denne form for generel udbyttedeling vil imidlertid ingeni lunde stille sig hindrende i vejen for, at der på de enkelte virksomheder samtidig kan indgås aftale om en *lokal* udbyttedelingsordning.

Hvordan skal kapitalen investeres?

Om problemerne med hensyn til investering af fondens midler er reglerne, at såfremt en virksomhed er et aktie- eller andelsselskab, *forbliver* hele arbejdsgiverens bidrag indestående i virksomheden, men vel at mærke som *ansvarlig* lønmodtagerkapital, altså placeret helt på linie med aktiekapitalen, henholdsvis andelskapitalen. I andre virksomheder *kan* de obligatoriske indbetalinger efter aftale med fonden *helt* eller *delvis* blive stående i virksomheden under betegnelsen *særlig* lønmodtagerkapital. Når der imidlertid her kræves en særlig aftale, er det, fordi det i disse tilfælde bliver nødvendigt at få afklaret de nærmere betingelser for både forrentning og andel i kapitaltilvæksten.

I aktie- og andelsselskaber skal lønmodtagerkapitalen være placeret i form af aktier og andele, medens den i øvrige virksomhedsformer placeres *foran* virksomhedens ansvarlige kapital, men efter alle øvrige forpligtelser.

Andel i kapitaltilvæksten

Lønmodtagerkapitalen får del i det årlige udbytte på linie med aktiekapitalen og andelskapitalen og tillige forholdsmæssig andel i den årlige tilvækst i virksomhedens egenkapi-

tal. – Hvor der ikke er tale om aktie- eller andelsselskaber, forrentes lønmodtagerkapitalen som før berørt i henhold til den trufne aftale med fonden, idet fonden kan betinge sig værdiregulering af lønmodtagerkapitalen i disse virksomheder.

Udbytte indbetales årligt til udbytte- og investeringsfonden.

Den del af fondens midler, der ikke henstår som *særlig* lønmodtagerkapital, skal placeres på en sådan måde, at der opnås andel i den almindelige værdistigning og størst muligt udbytte.

Sikkerheden opnås gennem en passende spredning af kapitalplaceringen i bl. a. aktier, jord og fast ejendom og obligationer.

Hovedprincippet ved placeringen af fondens midler er derfor, at de anbringes i aktiver, der giver udbytte og som er karakteriseret ved værdifasthed således, at der automatisk opnås andel i den nominelle og reelle værdistigning på aktiverne.

Nærdemokrati videreudvikles

I forslaget § 10 omhandles den videreudvikling af nær-demokratiet, som er i lønmodtagernes interesse. I aktie- og andelsselskaberne skal lønmodtagerkapitalen repræsenteres i bestyrelsen med mindst to medlemmer og i øvrigt i forhold til lønmodtagerkapitalens andel af den samlede egenkapital. På generalforsamlinger i selskaberne repræsenteres lønmodtagerkapitalen af et antal repræsentanter valgt af lønmodtagerne i fællesskab. – I enkeltmandsvirksomheder repræsenteres lønmodtagerkapitalen af lønmodtagernes repræsentanter i samarbejdsudvalget.

Hvem leder fonden?

Fonden skal ledes af et repræsen-

tantskab, der sammensættes af repræsentanter for lønmodtagernes forskellige organisationer i LO, FTF og andre – samt af en bestyrelse, der vælges af repræsentantskabet, og hvoraf ét medlem udpeges af staten.

Yderligere oprettes der i tilslutning til fonden *dels lokale dels* branchemæssige udvalg med repræsentanter for tillidsmændene og lønmodtagerorganisationerne med den opgave bl. a. at være rådgivende ved placering af fondsmidlerne.

Et analyseinstitut oprettes

I tilknytning til fonden oprettes et analyseinstitut, der står til rådighed for lønmodtagerkapitalens repræsentanter i virksomhederne med hensyn til analyse af regnskaber og øvrige økonomiske forhold i virksomhederne.

Certifikaternes kursværdi

Likvideres en virksomhed, hvori der indestår lønmodtagerkapital, overføres denne til udbytte- og investeringsfonden. – Når et certifikat er blevet indløseligt, kan det indløses i fonden til en kursværdi, der indbefatter den siden certifikatets udstedelse skete gennemsnitlige værdiforøgelse og rentetilskrivning for den samlede kapital i fonden. Derved sikres alle lønmodtagere en ligelig formue- og værditilvækst uanset, i hvilken virksomhed de er ansat, og uanset om ansættelsen er offentlig eller privat.

Mere generelle betragtninger

Fra ekspertside i LO-udvalget har man navnlig fremhævet det urimelige i, at kapitaltilvæksten i det moderne samfund så godt som udelukkende tilfalder de formelle ejere af

produktionsmidlerne. Dette er så meget mere urimeligt, som de private investeringers finansiering i stigende grad sker ved hjælp af lån på grundlag af en voksende opsparing hos lønmodtagerne.

Men i billedet kommer også den del af den samlede opsparing, der opnås via overskud på statsbudgettet, og som finansieres over skatterne. Det vil igen sige fortrinsvis af lønmodtagere, der udgør det store antal af skatteyderne.

Også den *skattebegunstigelse*, der ligger i de gunstige regler for afskrivning og henlæggelse til investeringsfonds, er lønmodtagerne (som skatteydere) med til at betale uden at få del i den øgede værdi (den såkaldte indre værdi) i virksomhederne. – Dertil kommer yderligere, at der i kraft af den almindelige tendens til prisstigning, som forefindes i alle moderne industrisamfund skabes kapitalgevinster, der hvad produktionskapitalen angår – og sammen med de enorme prisstigninger på jord og fast ejendom – er med til at underbygge skævheden i formuefordelingen.

Det må være et oplagt demokratisk krav, hævder LO-rapporten, at lønmodtagerne nu får andel i tilvæksten både i de »indre værdiers« forøgelse og i den øvrige kapitaltilvækst og i kapitalgevinsterne.

Industrirådets og arbejdsgiverforeningens oplæg

I det debatoplæg, der nu foreligger fra *Arbejdsgiverforeningen* og *Industrirådet*, går man ind for et flerstrengt tilbud til lønmodtagerne (i spørgsmålet om økonomisk demokrati).

Man fremhæver, at der ud fra princippet om *frivillighed* må være flere alternativer for lønmodtagerne

at vælge imellem. En af disse muligheder vil være at lægge hovedvægten på, at lønmodtagerne gennem opsparing og investering i erhvervslivet drages ind i kredsen af ejere, – medens andre tilbud peger på mulighederne for medansvar i ledelsesfunktionerne.

Men Industrirådet og Arbejdsgiverforeningen fremhæver, at uanset om de tilbud, der gives, lægger hovedvægten på ejerdemokrati – eller demokratiske ledelsesformer, er forholdet det, at der allerede er en demokratisk udvikling i gang på grundlag af den eksisterende samarbejdsaftale mellem hovedorganisationerne.

Man fremhæver endvidere meget stærkt fra industriside, at uanset, hvad fremtiden bærer i sit skød med hensyn til udviklingen af økonomisk demokrati, forudsætter det en fundamental ændring af folketingets (og regeringens) holdning til indtjening og investering i erhvervslivet.

Erhvervslivets primære svar på udfordringen om økonomisk demokrati må være, at den herskende mangel på tilstrækkelig indtjening hverken kan eller bør anvendes som begrundelse for tvangsforanstaltninger, der pålægger lønmodtagerne at gå ind i en ordning, som de ville sige nej til, hvis de havde frit valg på grundlag af deres egne økonomiske overvejelser.

Tilbuddene fra arbejdsgiverside samler sig om følgende 4 hovedkategorier:

1) Tilbud til lønmodtagerne om erhvervelse af aktier. Man tænker her især på realisering af folkeaktietanken via særlige medarbejderaktier, der vil kunne styrke lønmodtagernes tilhørsforhold til virksomheden. En udvidelse af aktieejerkredsen kunne bidrage til at styrke det erhvervsmæssige klima, – mener arbejdsgiverne, – bl. a. med hensyn

til forståelse for rimeligere indtjeningsforhold i industrien.

2) Dannelse af *investeringsforeninger*, hvis indskud anbringes i aktier mod udlevering af certifikater til indskyderne. Men skal en investeringsforening styrke medarbejdernes interesse for deres egen arbejdsplads, må den arbejde i direkte tilknytning til den enkelte virksomhed, selv om man med denne form i nogen grad opgiver et grundtræk ved den traditionelle investeringsforening, nemlig risikospredning (i form af investering i aktier fra flere selskaber.)

3) Udbyttedeling med henblik på opsparing og investering af lønmodtagernes udbytteandel i erhvervslivet. Ved udbyttedeling deles virksomhedens nettooverskud i et eller andet forhold mellem ejerne af egenkapitalen og lønmodtagerne i virksomheden. Udgangspunktet for en sådan ordning er ønsket om at aktivisere medarbejderne, så de i højere grad engagerer sig i virksomhedens drift og samtidig får en andel den forbedring af det økonomiske resultat, som en øget arbejdsindsats kan bidrage til.

4) Medarbejderkapital i de virksomheder, hvori lønmodtagerne er beskæftigede. Arbejdsgiverne tænker sig dette realiseret ved, at alle medarbejdere med mindst et års ancinennitet ved kontrakt kan investere en nærmere fastsat del af deres løn i den virksomhed, hvori de er ansat. De investerede beløb forrentes med den officielle diskonto + 2 pct. De investerede beløb fradrages i den pålignede skat. Efter to års forløb skal virksomheden tilbyde medarbejderne én af følgende to muligheder:

I Lønmodtagerne kan lade beløbet indgå i virksomheden som aktiekapital.

II Lønmodtageren kan fortsat

lade sit indskud placere som fremmed kapital på *uændrede vilkår*.

I tilskud til det investerede beløb giver virksomheden en opsparingspræmie; og når medarbejderopsparingen er nået så vidt, at den omfatter mindst $\frac{2}{3}$ af virksomhedens medarbejdere, tilkommer der disse medindflydelse under en eller anden form, f. eks. gennem en repræsentant i bestyrelsen.

Smedeforbundets oplæg

I dette forslag er der tale om obligatorisk udbyttedeling i alle virksomheder. Ingen udbyttedeling vil dog finde sted, hvis overskuddet er under 40.000 kr.

Udbyttedelingen foretages således, at 50 pct. af overskuddet ud over 40.000 kr. tildeles virksomhedens ejer; de øvrige 50 pct. går til lønmodtagerne, – dog således, at halvdelen af det til lønmodtagerne beregnede overskud tilfalder en fond; det skal blive stående urørligt i virksomheden som en særlig *arbejderkapital*, der rangerer på linie med aktiekapital. Er virksomheden enkeltmandsejet, placeres arbejderkapitalen *foran* ejerens personlige kapital.

Den sidste halvdel af det til lønmodtagerne beregnede overskud tilfalder branchevis opbyggede *specielle arbejderfonds*, der ledes af arbejderne organisationer. Der tænkes oprettet ni sådanne branchearbejderfonds. Men derudover oprettes en såkaldt *almen Arbejderfond*. Denne sidste tænker Kampmann sig hovedsagelig vil få sine bidrag (indtægter) fra de *finansielle virksomheder* d.v.s. banker, forsikringselskaber og sparekasser m. v. Det er tanken, at denne fonds midler især skal være til rådighed for initiativer på helt nye områder, eventuelt i samarbejde med en af de ovenfor

nævnte branchefonds (specielle fonds).

Virksomhedens arbejdere repræsenteres i aktieselskabsbestyrelserne i forhold til størrelsen af den placerede arbejderkapital.

Som man ser, opereres der i Kampmanns forslag med to grupper af lønmodtagerandele

A) Arbejderkapital

B) Arbejderfonds.

Den første (arbejderkapital) henlægges i virksomheden. Den kan ikke hæves.

Arbejderfondene, der består af ni branchefonds og en almen fond. De styres alle af lønmodtagernes organisationer; og midlerne bruges til udlån til virksomheder inden for dansk erhvervsliv herunder også til start af nye virksomheder.

På baggrund af de tre forslag, der ovenfor er skitseret vil de afgørende forhandlinger foregå på regeringsplan i de kommende måneder.

Meget tyder på, at de centrale konsultationer og sonderinger meget hurtigt vil koncentrere sig om det grunbaumske oplæg.

Men selv om der under de pågående forhandlinger opnås enighed herom, vil et stort lovgivningsarbejde være nødvendigt. Det vil ikke alene komme til at omfatte problemerne omkring Investeringsfondens opbygning, men også om midlernes anbringelse, og om de skattemæssige konsekvenser vedrørende lønmodtagernes formueandele m. v.

Endelig vil meget dybtgående underhandlinger være nødvendige med hensyn til de offentlig ansattes investeringsmuligheder i erhvervslivet. Herom er forhandlinger allerede i gang mellem det omhandlede seksmandsudvalg og økonomi- og budgetminister Per Hækkerup, der som lønnings- og pensionsminister repræsenterer statens interesser.

Krigen i Nordirland er af gammel dato

Ca. 400 år før vor tidsregning invaderede nogle tusinde keltere den grønne ø vest for England. De havde spillet en rolle i Europa, men var af en anden race end germaner og romaner og kunne ikke klare sig i kampen med disse.

800 år senere blev de kristnede af munken St. Patrick, der stadig er landets skytshelgen, og da den højkerkelige protestantisme under Henrik den Ottende og hans datter Elisabeth den Første sejrede i England og Skotland, forblev kelterne i Irland katolikker.

Øen blev lejlighedsvis besat af norske og danske vikinger og var skueplads for bestandige indbyrdes slagsmål, og i det tolvte århundrede forsøgte England at gøre en ende på spektaklerne ved at besætte øen og indføre engelsk administration.

Opmuntret af denne flyttede en del protestantiske skotter til Nordirland, hvor jord og klima var bedre end i Skotland, og da det engelske herredømme ophørte i 1949, og De Valera blev den nye republik »Eires« første præsident, forblev nogle amter i Nordirland takket være de indvandrede skotter stadig en del af »Great Britain« med eget parlament, men også med valgret til parlamentet i Westminster.

I små 800 år har England altså regeret i Irland, hvilket naturligvis har sat sig spor. De udsendte britiske administratorer har købt jord og bidt sig fast, og den oprindelige keltiske race er gennem århundrederne blevet ikke så lidt blandet.

Besættelsen har været fuld af store tragedier og underjordiske slagsmål. Da omkring midten af forrige århundrede kartoffelhøsten slog fejl, sultede de fattige fæstere ihjel i hundredtusindvis, og millioner udvandrede til Amerika, hvorfra man sendte penge til de tilbageblevne og støttede de underjordiske

sammenslutninger, der bekæmpede englænderne.

Det var dog først i midten af forrige århundrede, at »modstandskæmperne« rigtig kom frem i dagens lys under navnet »Sinn Fienner«, der var en moderat forløber for den nu fungerende I.R.A. (Irlands republikanske Arme), der ikke skyr noget middel for at gennemtrumfe sin vilje. Digterne Yeats, nobelpristageren, var blandt grundlæggerne.

Efter første verdenskrig fik man lavet det første væbnede oprør, men Lloyd George, der var statsminister i England, udrustede en hær i brune uniformsjakker og sorte bukser (the blacks and tanns) og slog oprøret ned. Man hævder fra irsk side, at hæren var rekrutteret af straffefanger, mordere og røvere.

Hærens nederdrægtige bedrifter er på engelsk sendt ud over hele verden i irske digteres skrifter. Også i Danmark har man offentliggjort Liam O'Flaherty's »Stikkeren« og spillet Brendan Beehan. Hvor fanatisk krigen blev ført fremgår af, at I.R.A. på en nat snigmyrdede nogle og tyve britiske officerer i deres senge.

Oprøret førte til blodløse forhandlinger om Irlands løsrivelse, men I.R.A. fortsatte kampen åbenlyst. Man skød en engelsk general ved højlys dag i den stærkt befærdede Victoria Street i London, og man fyldte postkasserne med sprængstoffer. Man plyndrede banker for at skaffe penge, og man kunne træffe en irsk »digter«, der lige var kommet ud fra tugthuset, hvor han havde oplevet at få »Cat«, fastspændt i en trekantet stålramme og pisket af to mænd udstyret med piske, der have syv snore, som endte med små blykugler.

Det er kelternes tabte kamp med germanerne i Europa, der fortsætter i Nordirland, og der er anledning til at tro, at de vil vinde slaget der og få de nordlige amter indlemmet i republikken. Det har altid været Irernes motto, at »når England er nede, har vi vores chance«. Hvordan det siden vil gå, hvis de to combattanter begge bliver medlemmer af fællesmarkedet, kan kun tiden vise. Germanerne er mere praktiske og mindre fanatiske end kelterne.



Løsladt
irsk
oprører

London's nye t-bane – 1. stadium

8 Har De lagt mærke til, at »bevaringsmodne by-områder« er meget på tale?

Godt det samme – hvis bare ikke emnet også blev brugt til at mane et spøgelse op af jorden med ved passende lejligheder.

Det gøres ved hjælp af dette argument imod at bygge t-baner – og det har ikke gavnet almene kredses forståelse af t-baneprincipperne:

»Ødelæggelserne ved udgravning til tunneler og stationer i de som regel mange år, anlægsarbejdet varer, samt deraf opstående ulemper for gadetrafikken er uantagelige.«

Som de fleste andre spøgelse får dette næring af ubegrundet frygt.

Vore læsere ved, at det, verdens mest erfarene t-banebyggere – London Transport – kalder »the tube«, d.v.s. ægte, dybtliggende t-bane, faktisk blev til ved hjælp af en naturlig tunnelbore – *peleormen*.

Det var synet af gangene efter denne de gamle skibsbyggeres gnave rædsel i en bunke kasseret skibstømmer på en londonsk havnekaj i midten af forrige århundrede, som gav en ingeniør med tunnelopgaver på tegnebordet ideen til den første boremaskine til brug under jordoverfladen, så bygninger og trafik i gadeniveau ikke ville blive berørt.

Kun hvor forholdene egner sig til det, bruger moderne konstruktører »cut-and-cover«-princippet, d.v.s. gravning af kæmpegrøfter til sporanlæg, som dertfter overdækkes. (Eksempel: De første godt tre sporanlæg, som derefter overdækkes. København har som bekendt et eksemplar af denne art under Nørrevold.

Det kaldes *uægte t-bane*.

»Roden« til argumentet – og frykten – stikker formentlig i den uafviselige kendsgerning, at enkelte steder langs en projekteret rute,

hvor der i øvrigt bores normalt under gaderne, kan være nødvendigt at gå næsten helt op til jordoverfladen eller måske rent ud åbne denne, så ekstraordinære hjælpemidler må tages i brug midlertidig for ikke at afbryde gadetrafikken. (Lidt af roden stikker måske også i problemet omkring vibrationer fra togtrafikken, som vi vil give et typisk og tilmed ekstremt eksempel – med løsning – på, når vi kommer til det på en tur ad Fleet-linjen.)

Stationer er ofte typiske tæt-på-overfladen eksempler, fordi billet-haller lægges i – eller nærmest mulig – fortovsniveau.

2. stadium af Londons ny og niende t-bane – Fleet-linjen – byder på et karakteristisk tilfælde, som derfor hører hjemme i vor reportage/»opskrift«-række om t-baneanlægs hovedprincipper.

»Man tager« i dette tilfælde et stål»fad« . . . et af de store på adskillige hundrede tons . . . og transporterer det stykkevis til Oxford Street ved Bond Street station (hjørnet af Davies Street og Oxford Street, få skridt fra luksusbutiksgaden, Bond Street, der har givet stationen navn).

Her begynder LT i disse dage ombygnings- og udvidelsesarbejde efter en kontrakt, der ligesom Fleet-projektets første kontrakt (den om første tunnelstykke, som vi omtalte i 1. stadium) er ca. kr. 50 millioner værd for entreprenørfirmaet.

Kontrakten omfatter udvidelse af Bond Street's billetthal, udgravning fra gadeniveau til to nye escalatorer (så bliver der fire i alt) til et udvidet, lavere liggende sammenløb. Yderligere tre escalatorer vil føre ned til Fleet-linjens perroner.

Hidtil er Bond Street station kun blevet betjent af Centrallinjen, som i øvrigt får en ekstra gangtunnel til sit perronniveau.

Arbejdet ventes fuldført i 1977.

Hverdagstrafikken i dette område med Londons populæreste indkøbsgade, Oxford Street, spækket med stormagasiner, der danner ca. to kilometer af den hovedfærdselsåre, som næsten uden en kurvefører igenem kæmpebyen fra Bank of England i City i øst til Shepherd's Bush og Notting Hill-kvartererne i vest, hører til Londons tætteste.

Derfor følges en arbejdsplan, hvis udførelse og »timing« leder tanker hen på en militæraktion:

Tekniker/arbejderholdet går i aktion »under dække« af en weekend – for i weekenderne præges Central-Londons gadetrafik af typisk engelsk søndag . . . trafikken er fredelig eller helt fraværende. Kontrasternes by – London!

Holdet anbringer en midlertidig stålbro som et omvendt fad i hele kørebanens bredde over det sted i Oxford Street, hvor billethallen skal udvides underneden.

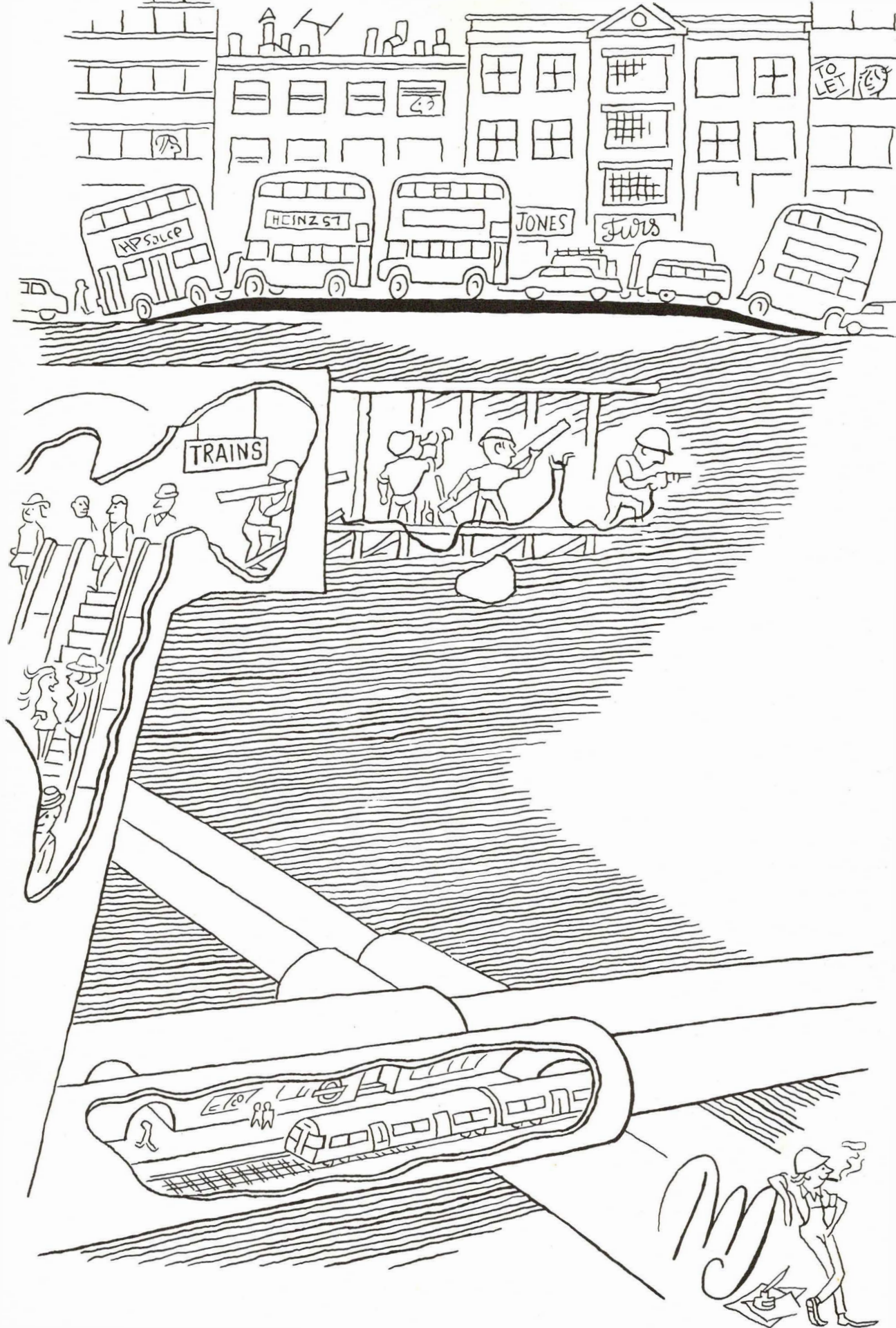
Mandag morgen er »fadet«s bagside klar til at »servere« gadetrafikken, medens t-banen kan »anrettes« uforstyrret underneden.

Sidste gang et stål»fad« blev brugt var i Oxford Circus-krydset lidt længere mod øst i forbindelse med Victoria-linjens bygning.

Dengang vejede »fadet« 600 tons og løftede sig godt en meter over kørebanen. Den »bar« trafikken i Oxford Street – Regent Street-krydset så længe stationen underneden var i arbejde.

Set med gadetrafikanternes øjne er det omvendte »stål»fad« det eneste synlige – og navnlig det eneste mærkbare – tegn på, at noget overhovedet »anrettes« underneden.

Så den ægte t-banes fordelagtige anlægsprincip glimrer altså selv i meget-tæt-på-overfladen tilfælde . . . ganske vist er lidt »borddækning« på overfladen måske nødvendig.



Principtegning, der (øverst) viser »omvendt stålfad« som trafikbro over en billetthal, der ombygges lige underneden. Lidt af en escalatorskakt (t.v.) og et perronafsnit (nederst) er delvis gennemsåret – sidstnævnte for at anskueliggøre overgangen imellem en sportunnel og stationstunnellernes større diameter.

Uddannelses-eksplosionen i dansk fagbevægelse

10

Forstanderne for de 3 arbejderhøjskoler synger ud om uddannelsen af tillidsmænd.

– Der er forbund, der snorksover. Og nogle forbund er vågne. Så er det sagt. Af Chr. Kelm-Hansen, Esbjerg Højskoles forstander.

Det drejer sig om tillidsmandsuddannelsen. Hans kolleger, Bent Åkjær fra Roskilde Højskole og Flemming Skov Jensen fra LO-skolen i Helsingør, giver ham ret. Åkjær tilføjer:

– Christian er den mest provokerende af os. Men han har ret. Det viser tallene. LO-rapporten om uddannelsesvirksomheden inden for LO-området, der kom for to år siden, fortalte, at en del forbund intet foretager sig med hensyn til tillidsmandsuddannelsen. Socialforskningsinstituttets tillidsmandsundersøgelse viste, at kun 25–30 pct. af tillidsmændene har fået en decideret tillidsmandsuddannelse. Med deraf følgende ubehagelige konsekvenser.

Kelm: – Det er klart, at mange tillidsmænd i dag bliver røvdrengt, fordi de ikke har fået tilstrækkelig uddannelse. Hvis de da ikke er rene naturbegavelse, der kan noget om arbejdsret, overenskomster, forhandlingsteknik osv.

– Den kraftige gennemtræk blandt tillidsmændene, kan den hænge sammen med utilstrækkelig uddannelse?

Kelm: – Den kan næsten ikke andet. Man kører træt, fordi man føler afmagt over for opgaven. Man ved for lidt.

Fantastisk udvikling

De tre forstandere mødes på LO-skolen. Ugen er gået med at drøfte år 2000. Men i denne samtale diskuterer de øjeblikket, der er præget af succes. Højskolerne og forbundsskolerne har et tilløb uden sidestykke. Og succes giver problemer.

Tallet på skoler er tredoblet på få år. Arbejderbevægelsen havde højskolerne i Roskilde og Esbjerg. I dag har LO højskolen i Helsingør, og der er tre forbundsskoler: DASF's Langsøhus ved Silkeborg, Smede- og Maskinarbejdernes Jørlunde i Slangerup og HK's i Juelsminde.

Ingen har lagt tallene sammen. Men det er givet, at de seks skoler er belagt langt over 200.000 kursusdage om året. Behovet for oplysning og dygtiggørelse er umådeligt.

De tre højskoler kan allerede nu melde fuldt hus for hele 1972.

– Man kan vel kalde os for specialhøjskoler, siger Flemming Skov Jensen. Vi har vinterskoler, men også sommerkurser for familier med børn og kurser for pensionister. Og vi har vor tillidsmandsuddannelse.

Åkjær: – Udviklingen er egentlig fantastisk. For tre år siden, da DASF købte Langsøhus, spekulerede man på, hvordan det nu skulle gå. Om man nu også kunne fylde ejendommen med elever. På sidste kongres besluttede DASF så at anskaffe endnu en kursus-ejendom.

Skov: – Og behovet er på ingen måde dækket endnu. Der er brug for flere højskoler: En på Fyn, en på Lolland-Falster og en i Nordjylland.

Efterslæb

Åkjær: – Arbejderbevægelsen satser meget mere bevidst på uddannelsen end tidligere. Skal arbejderbevægelsen flytte milepæl, flytte grænser, forudsætter det, at folk får en betydelig bedre uddannelse end før.

Kelm: – Skal demokrati på arbejdspladsen blive andet end pæne ord i festtaler, blive andet end den rene lyrik, så må vore folk have de nødvendige kundskabsmæssige forudsætninger, når de sætter sig ved de blanke mahogniborde.

Åkjær: – Diskussionen om »fagforsteningen« kommer vi ikke udenom. Spørgsmålet er: Hvordan skabes kontakten hele vejen gennem organisationsnettet? Beslutningsprocesserne kommer til at se anderledes ud. Flere og flere medlemmer er med til at bestemme om større og større områder. Det giver behov for større viden om disse ting.

Kelm: – Og de fleste tillidsmænd er handicappede, fordi de har et uddannelsesmæssigt efterslæb. Størstedelen har kun fået syv års skolegang. De mærker i stadig stigende grad uddannelseskløften, efterhånden som flere og flere unge med længere skoleuddannelse kommer ud på arbejdspladserne.

Skov: – Heldigvis er der i dag bedre muligheder for at tage kurser af kortere varighed på vore højskoler. Det medfører, at vi tager færre ind på vinterskolerne. Det er en tendens, der i udpræget grad gælder vore tre skoler.

Kelm: – Netop fordi vi har et naturligt marked i vor største folkebevægelse: Arbejderbevægelsen.

Ny type

– Giv et signalement af den typiske kursist i tillidsmandsuddannelsen!

Åkjær: – Han er 40 år. Han har gået syv år i skole. Han har ikke personligt mærket de store fremskridt i skolen. Dem kender han gennem sine børn. Du kan få nogle tal: 80 pct. af tillidsmændene har syv års skolegang. Blandt vore dages unge er forholdet omvendt. 90 pct. af de unge har gået i skole længere end syv år.

– Har tillidsmændene forandret sig i de senere år?

Åkjær: – Det tror jeg, man må svare ja til. Jeg synes, de bliver mere og mere bevidste over for tingene. Demokratiseringsprocessen har sat noget i gang. Man er blevet mindre autoritetspræget i sin holdning og mere kritisk over for topledere, end man var tidligere. Det gælder også de unge i deres optræden på skolerne.

Skov: – Forandringerne mærkes også i undervisningen. Foredragsformen med efterfølgende spørgsmål er på retur. Man bruger undervisere, men det hele er meget mere præget af elevernes aktivitet. Vi skærer indlæggenes længde ned. Gruppen formulerer selv sine problemstillinger og til at have svar. Det bliver mere og mere almindeligt med to undervisere – der godt kan være indbyrdes uenige. Det kan f.eks. være en underviser med teoretisk indsigt – og på den anden side en aktiv tillidsmand. Der bliver i højere grad tale om en konfrontation mellem synspunkter. Og det bliver mindre kedeligt og mere skægt.

Tag ordet

– Lærer I folk at tale?

Kelm: – Vi gør meget ud af at lære folk at tage ordet. Der er alt for mange, der ikke tør rejse sig op og sige noget. De, der har talegaverne i orden, får lov at dominere, mens de, der må-

ske har endnu mere på hjerte, brænder inde med deres meninger, fordi de ikke tør tage ordet. Måske af frygt for at dumme sig. Men det er da ethvert menneskes ret at have lov at dumme sig. Den slags kan også bidrage til en frugtbar diskussion. Og de, hvis ord kører på skinner, kan også med deres veltalenhed dække over, at de egentlig ikke har så meget på hjerte. Men det er vigtigt at kunne udtrykke sig. Det er simpelthen et redskabsfag i demokratiseringen. Kan man ikke formulere sig mundtligt, har man svært ved at gøre sig gældende i forsamlinger.

Åkjær: – Derimod gør vi ikke meget ud af den skriftlige fremstilling, og det er nok en fejl. Her er noget, vi må i gang med. Der bliver ikke mindre rapportskriveri i fremtiden, end der er nu.

Kelm: – For lidt, men det kommer. Vi indretter et sproglaboratorium i Esbjerg. Det har noget at gøre med arbejdet under EF og i internationale organisationer, som der bliver mere og mere af.

Nyt aristokrati

– Hvad er meningen med det hele?

Skov: – At dygtiggøre tillidsmændene. De vil blive blandet ind i flere og flere opgaver, ikke mindst i lyset af demokratiseringsbestræbelserne, rent bortset fra at arbejdspladsernes problemer bliver mere og mere komplicerede, og deres løsning kræver større og større viden. Arbejdsgiverne råder over et købt teknokrati, og det behøver der ikke at være noget forkert i. Men det kræver, at vi må være dygtige for at kunne klare os mod dem.

Kelm: – Thorkild Kristensen sagde i forgangne uge, at godsejeraristokratiet er ude. Kapitalist-aristokratiet er under nedbrydning. Og nu har vi et kundskabsaristokrati. De nye ledere. Det er dem, vi skal forhandle med – på lige fod.

Åkjær: – Skal vi undgå, at beslutningsprocessernes udvidelse bliver noget rent formelt, er det nødvendigt, at der er en modspiller. I virksomhederne. I kommunerne. I staten. Internationalt. Vore folk må vide en hel masse håndgribelige ting. Og jeg skal måske tilføje, at de også må vide noget om psykologi, gruppedynamik og den slags, der indgår i tillidsmandsuddannelsen. Også pædagogik vil komme til at spille en større rolle. Man må nemlig lære at vurdere sin modpart og det, han siger – og hvordan man kan påvirke ham.

Diskriminering

– Hvem skal betale tillidsmændenes uddannelse?

Åkjær: – Det er et ømt punkt. Menneskeligt og samfundsmæssigt er tillidsmandsuddannelsen lige så vigtig som andre uddannelser. Det er social diskriminering, hvis man etablerer uddannelse for alle andre end dem, der i forvejen har den dårligste uddannelse. Den lange uddannelse, de fleste virksomhedsledere har fået, er betalt af det offentlige, og deres videre uddannelse er betalt af virksomhederne. Det er egentlig en fantastisk situation. Arbejdsgiverens uddannelse er betalt af samfundet. På den anden side af bordet sidder arbejderen med syv års

folkeskole. Har han fået suppleret uddannelsen, er den betalt privat. På det punkt giver højskoleloven kun beskeden støtte. Men det er da en samfundsmæssig interesse, at arbejdernes tillidsmænd kan deres ting, og det kræver uddannelse. Jeg skulle måske sige lønmodtagernes tillidsmænd. For hele den tillidsmandsuddannelse, vi taler om, står åben for alle uanset, hvilken organisation de tilhører. Kurserne har et bredt sigte.

Demokratiets mekanik

– Hvad vil I betegne som arbejderhøjskolernes vigtigste funktion?

Kelm: – At kvalificere folk til at sætte spørgsmålstejn ved alle detaljer i systemet. Vi skal lære eleverne, at hver gang en lærer eller en anden autoritet siger noget, skal de tænke: Det er nok løgn. Dette er et – lidt provokerende – citat af professor Sløk, men jeg gør hans ord til mine. Vi skal træne folk i at mestre demokratiets mekanik. Vi skal lære dem at være vældig kritiske over for systemet – men på den anden side: Vi skal også lære dem at passe på, at de ikke fjerner sig så meget over i de utopiske, at de afskærer sig fra at påvirke systemet.

Det gælder arbejderhøjskolerne i almindelighed: Vi forbereder folk på alderdommen – eller i hvert fald at få en masse positivt ud af alderdommen. Men vi skal også have fagligt og politisk interesserede unge på højskole. Vi skal have fat i den »frække langhårede«, der altid råber op på arbejdspladsen. Vi har brug for ham, og han har brug for os.

Kurt Sørensen.

Forstanderne for de tre arbejderhøjskoler: Fra venstre Flemming Skov Jensen, LO-Skolen, Christian Kelm-Hansen, Esbjerg højskole, og Bent Åkjær, Roskilde Højskole.



Danmark som olieproducent

12

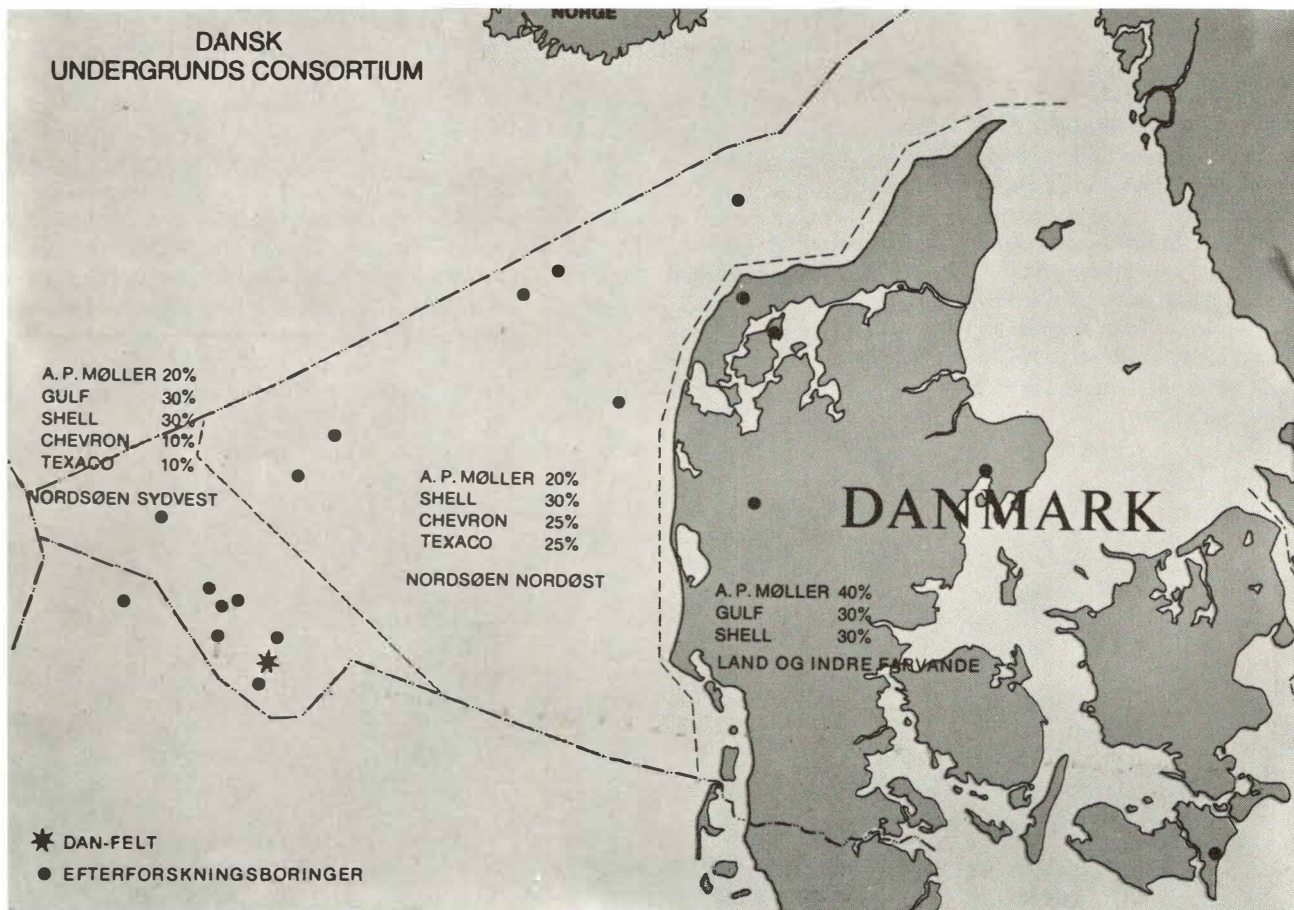
Det enorme forbrug af olieprodukter verden over har intensiveret undersøgelserne med at finde frem til nye oliekloder til dækning af det behov, som stiger og stiger, og får nogle mennesker til at forudsige det relative nære tidspunkt for, hvornår de kendte olieressourcer er brugt op. Danmark er kommet med i rækken af olieproducerende lande. Den første last olie pumpet fra Danfeltet i Nordsøen er bragt i land ved Gulf-raffinaderierne på Stignæs. Hvad dette egentlig vil betyde for Danmark som olieproducerende

land i fremtiden, er vanskeligt at spå om, men den forhåbning næres, at en stor del af Danmarks oliebehov vil blive dækket fra egne borer, og at der ligeledes bliver mulighed for eksport for at kunne tjene fremmed valuta til landet. Begyndelsen, som er gjort, skæpper ikke meget i statens pengekasse. Vi må afvente den videre udvikling.

Bag denne last olie ligger mange års undersøgelser på dansk grund, hvor den første olieboring foretoges i Harte ved Kolding af en amerikaner ved navn F. Ravlin. Han

havde fået ret til at efterforske og indvinde råstoffer i Danmarks undergrund, et forhold, som for øvrigt gav anledning til utilfredshed i kredse, som ønskede, at staten alene skulle have retten til de råstoffer, som måtte kunne udvindes af Danmarks undergrund, et synspunkt, som for øvrigt også har gjort sig gældende ved de koncessioner, som senere blev givet. Imidlertid skal der investeres store kapitaler til undersøgelser og eventuelle produktionsmidler, og det ikke mindst vigtige, ekspertise, skal

Det er naturligvis også af økonomisk betydning at olien kan blive behandlet i Danmark, og to af de store olieselskaber som deltagere i Dansk Undergrunds Consortium Gulf og Shell har raffinaderier i Danmark. Den første last olie bragtes i land ved Gulf-raffinaderiet på Stignæs. Dette raffinaderi har en kapacitet så man kan behandle ca. 5 mill. tons olie om året. Tankskibe på op til 105.000 tons kan anløbe raffinaderiets havn. I alt er der beskæftiget 250 mennesker ved dette raffinaderi.



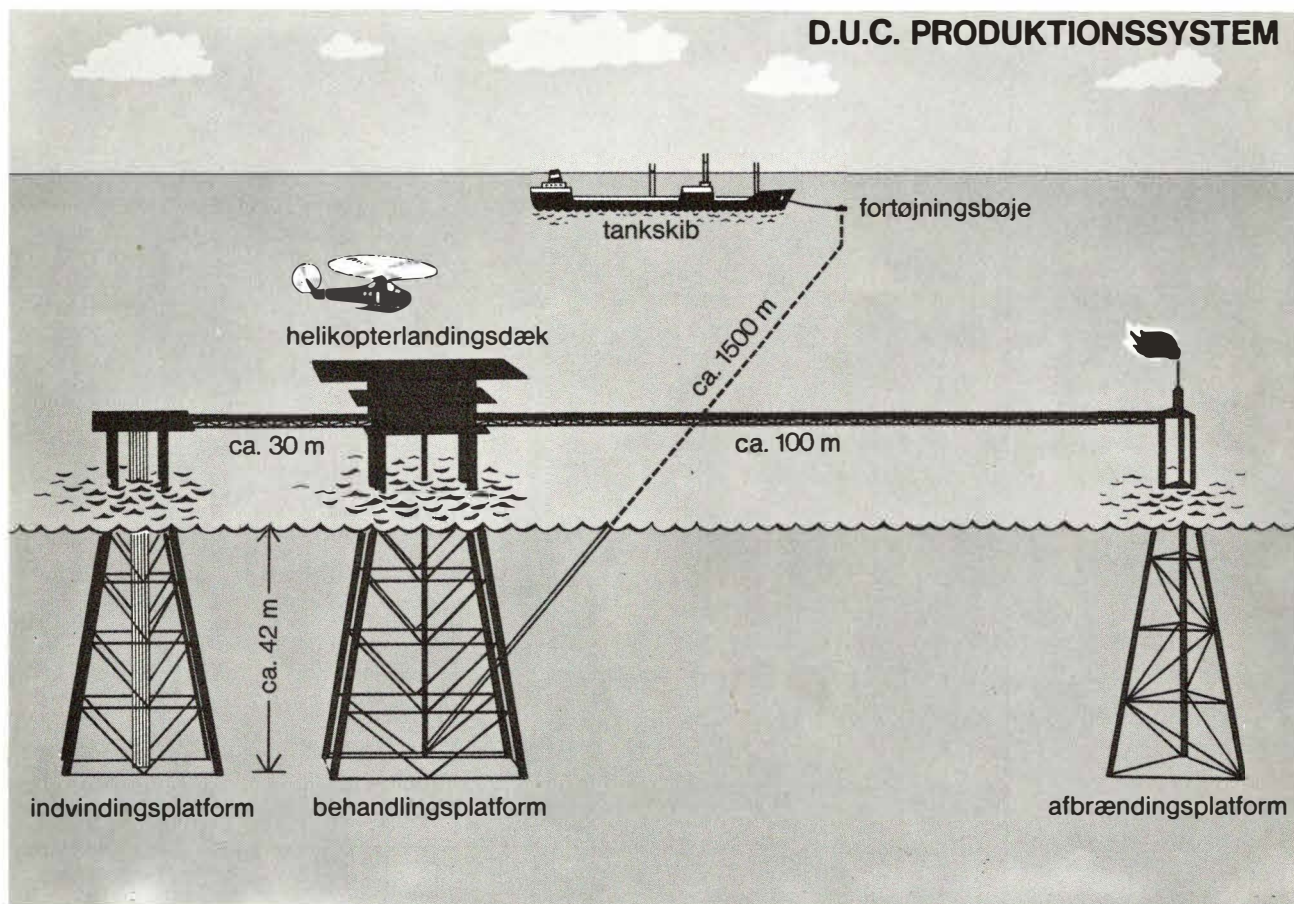
fremskaffes. Den ligger hos de store olieselskaber, som har fundet og produceret olie gennem årene. Der investeres enorme summer, før første liter olie ser dagens lys.. Hos de lovgivende myndigheder har der ikke været tilstrækkeligt mod til at kaste sig over opgaven, man har været bange for at tage den økonomiske risiko, såfremt det ville vise sig, at der ikke var olie i Danmarks undergrund. »Ekspertisen« kunne jo nok købes. Risikoen blev således overladt til privat-kapitalistisk foretagsomhed og A.P. Møller-koncer-

nen har nu koncessionen, men har ikke alene kunnet magte opgaven økonomisk, hvorfor en række udenlandske olieselskaber er kommet med ind i arbejdet og udnyttelsen af råstofferne gennem et selskab, som hedder Dansk Undergrunds Consortium (DUC). Dette konsortium har foreløbig i det såkaldte Dan-felt installeret 3 platforme på 42 meters vanddybde. Den 4/7-72 fik man den første olie op af én af de 5 produktions-boringer, og den 13/7-72 havde alle 5 boringer produceret olie.

Inden man overhovedet fik begyndt produktionen af olie, blev der investeret ca. 350 mill. kr. i undersøgelser og forskning i Danmark, men derudover er investeret ca. 150 mill. kr. i produktions-udstyr, og det siger sig selv, at der yderligere kræves meget store beløb i årene fremover til efterforskning og eventuel udvidelse af produktionen. Et spændende kapitel er begyndt, men i forventningerne til fremtiden skal man næppe regne med resultater af et olieeventyr, som det man oplever i arabiske lande.

Dansk Undergrunds Consortiums råolie i Dan-feltet er en almindelig råolie med en vægtfylde på ca. 0,88 gram pr. cm³ svarende til en vægtfylde på 30° API. Råolien har et forholdsvis lavt svovlindhold og har samtidig et meget lavt stivningspunkt. På et raffineri vil råolien blive adskilt i sine komponenter: benzin, petroleum, gas- og dieselolie og svær brændselolie. På grund af det lave stivningspunkt er den danske råolie specielt velegnet til gas- og dieselolie, idet der ikke er risiko for, at dieselolien skal udskille faste bestanddele i kolde vintre. Olien giver forholdsvis mere benzin, end der er brug for på det danske marked, men da olie indtil videre kun vil andrage ca. 3 pct. af det danske forbrug, er dette uden større betydning.

D.U.C. PRODUKTIONSSYSTEM



Ny tunnel gennem alperne

14

»En tunnel kan aldrig brydes gennem Alperne. Trykket i bjergmasserne vil skabe så høj varme i tunnelen, at man vil brænde ihjel.«

Sådan sagde geologerne i 1850. I dag findes et dusin vej- og jernbanetunneler gennem Alperne. Tunnelerne forbinder Nord- og Sydeuropa – også om vinteren, hvor passene blokeres af 15 meter høje snedriver.

Hvis alt går efter beregningerne, åbnes i 1979 en ny tunnel gennem Alperne. Det bliver verdens længste – 16.322 meter lang. Tunnelen skal bryde gennem bjerget fra Göschenen i nord til Airolo i syd. Den nye tunnel, som primært bliver til biltrafik, bygges lige i nærheden af den 100 år gamle jernbanetunnel under St. Gotthard.

Nu, som for 100 år siden, bruges trykluft og stærkt, svensk borestål

til tunnelbrydningen. Der skal bruges borestål og bjergboremaskiner for ca. 700 mill. kr. til projektet. 1.590.000 kubikmeter bjerg skal sprænges bort til tunnel, sikkerhedstunnel, beskyttelsesrum, nicher og ventilationsskakte.

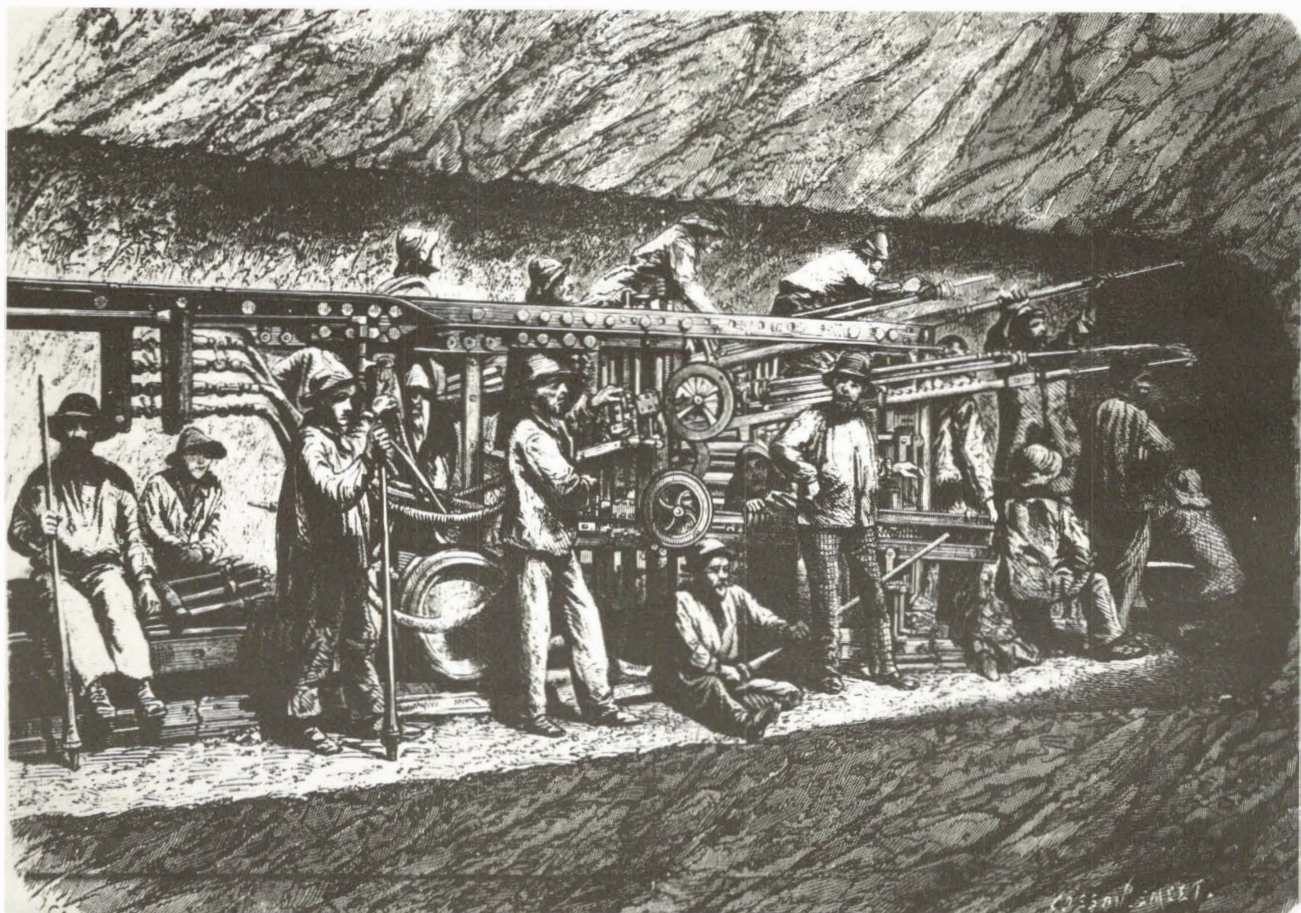
Først fastlægges tunnelens retning ved hjælp af fire laserstråler. Væg- og tagkonturer samt sprængsalvens 108 borehuller markeres med farve. Så kan boringen starte. Og efter en times arbejde kan sprængladningerne anbringes. I hvert hul placeres en elektrisk sprængkapsel som seriekobles med de andre. Inden sprængningen køres boremaskineriet tilbage i den allerede udsprængte tunnel. Den koblede salve tilsluttes et tændkabel, som fører hen til et beskyttelsesrum. Og efter en endelig afprøvning af kredsen sluttes

kablet til tændaggregatet og salven sprænges. Boring, ladning og sprængning tager ca. 3½ time. En hjælpeventilator blæser den forurenede luft ved fronten hen til hoved-

Nederst: Et meget tidligt trykluftdrevet boreagregat i arbejde i Mont Cenis-tunnelen, som stod færdig i 1871.

Øverst: Fra førerpladsen på den moderne Atlas Copco boremaskine kan man let manøvrere de tre hydrauliske homme og styre boremaskinerne.

Nederst til højre: De store Atlas Copco boremaskiner med hver fire hydrauliske homme dækker hele tunnelens tværsnitsareal på 90 kvm.



ledningen, hvor den suges ud af en større ventilator. Det tager ca. 20 minutter at få ren luft efter en sprængning, og først efter denne ventetid kan de dieseldrevne lastemaskiner gå i arbejde.

Lastemaskinerne læsser klippestykkerne op i en togstamme med 330 kbm vogne, der trækkes af et 230 HK diesellokomotiv. Denne togtype skal senere i projektet erstattes af et 1000 HK tog, som kan tage 10 vogne.

De lastede vogne køres til en central aflæsningsplads og tømmes.

Derfra køres klippestykkerne ud til et motorvejsbyggeri.

Togskinnerne er nærmest tunnelfronten lagt på et 241 meter langt »glidende gulv«. Gulvet hviler direkte på tunnelbunden og det oplyses, at det er første gang, denne me-

tode bruges i Europa. Systemet bevirker, at man undgår kontinuerlig skinnelægning ved tunnelfronten samt det tunge og tidkrævende arbejde med flytning af sporskifter. Gulvet består af fem dele, som i rækkefølge flyttes en meter ved hjælp af hydrauliske donkrafte.

Med den nuværende metode og udstyr tager det 7 timer pr. sprængsalve. Der er 20 timers arbejdstid, og tre salver bryder p. t. 10,5 meter tunnel i døgnet. Målet er 14 meter pr. døgn. Tunnelbrydningen startede 1. februar 1970 i Airolo. Der er nu sprængt 1.800 meter ind i bjerget. På nordsiden er man nået 1.500 meter ind i bjerget. Man regner med, at gennembruddet midt i St. Gotthard vil ske engang i 1975. Tunnelen ventes færdig i 1978-79.

cast.



Fra medlemskredsen

16

Spild i sparsommeligheden

Ved overgang til sommerkøreplanen udsendes en fuldstændig ulogisk bestemmelse i togplanen om enmandsbetjente togs standsning ved stationer. Bestemmelsen er ikke alene ulogisk, men den står også i det største modsætningsforhold til generaldirektørens velkendte program på sparsommelighedens område.

Den 1. juni fremsendes i den anledning en rapportbemærkning, hvor det med et tydeligt eksempel blev anskueliggjort, hvori det ulogiske består. Den 25. juni modtages fra LKD telefonisk meddelelse om, at rapportbemærkningen har været behandlet på et reglementsudvalgs-møde den 23. juni. Så langt så godt. Men bestemmelsen er nu 3 måneder efter ikke ændret.

Tonsvis af bremseklodser og tonsvis af olie smides derfor væk til ingen verdens nytte, og resultatet af denne ødslen med værdier er en u hensigtsmæssig toggang.

Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad der ville ske i en privat virksomhed, hvis nogen handlede og disponerede på den måde. Der skal heller ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad der ville ske, hvis ødseligheden ikke straks blev bragt til ophør, når opmærksomheden var henledt herpå ved en skriftlig bemærkning fra en medarbejder.

Er en lokomotivfører uopmærksom et øjeblik, eller laver han i tankeløshed en forseelse, falder hammeren med det samme.

Ligegyldigheden over for rapportbemærkninger og statsbanernes økonomi i administrative cirkler vidner om, at der stadig er stor forskel på kong Salomon og Jørgen Hattemager, når hammeren ikke falder lige så tungt, når tankeløsheden eller forseelsen begås på et administrativt kontor.

At der i disse sparetider ikke bliver reageret omgående, når konsekvenserne af bestemmelsen træder frem, er simpelt hen en skandale, der i sandhed kan undre lokomotivmændene, som er påtvunget respektløsheden over for de værdier, de er sat til at forvalte. Derfor er det vel kun naturligt, lokomotivmændene spørger: *»Hvor mange tusinde kroner skal vi endnu være vidne til, at DSB smider lige ud i den blå luft til ingen verdens nytte, inden denne tåbelige bestemmelse bliver ændret?«*

S. Juul Madsen.

DLT-LO-EF

Det er sikkert ikke let at være redaktør af et fagblad, det er nok vanskeligt at finde artikler, der kan interessere medlemskarerne, og hvad skal man så? Skal man irritere dem eller måske provokere!

De 7 sidste numre af DLT er efter min ringe mening lige så talentløst redigeret som dagbladet »Aktuelt« og bærer tydeligt præg af samme blads skribenter. 5 til 7 sider er fyldt med artikler om, hvad den og den socialdemokratiske minister har udtalt for 1 til 2 måneder siden, uden samtidig at gå i dybden og fortælle den undrende læser om, at også andre partier har en mening om den og den sag; der er endda i hvert fald ét socialistisk parti på tinge, som næsten aldrig bliver tilgodeset med et par linier i DLT, skønt partiet fremfører et utal af saglige forslag på skattepolitik, forureningsbekæmpelse, kollektiv trafik, socialpolitik o.s.v.

Hvorfor skal det hele dog være så blegrødt og udflydende! At »Aktuelt« fører denne linie har kostet dansk fagbevægelse godt 100 mill. kroner de sidste par år, og nye millioner skal bruges fremover, det har LO-ejer Nielsen jo fortalt os, vi betaler og ser glade ud, men hvor er demokratiet henne. Det rager ham en papand, om bladets medarbejdere stiller forslag om forbedringer af den ene eller anden art. Demokrati er da bare noget, han snakker med Arbejdsgiverforeningen om.

Også fællesmarkedsdebatten har en klar og utvetydig blegrød farve i DLT. Der har lige været kongres i LO. Et klart ja til EF lyder overskriften. Så står der: et klart flertal i dansk fagbevægelse går ind for EF medlemskab. Der er nu den hage ved det, at kun 55 pct. af de delegerede stemte for, medens 45 pct. stemte imod. Hvor er så det klare henne?

Vort største fagforbund, DASF, havde forinden også holdt kongres, her stemte 357 af de delegerede nej og 297 ja, det blev selvfølgelig ikke slået stort op. Heller ikke den store prøveafstemning, der lige er blevet holdt på 8 store arbejdspladser, hvor ca. 80 pct. gik imod og ca. 15 pct. sagde ja.

Konklusionen kan derfor kun blive et klart ja i LOs top, hvor 17 er for og 3 imod; og et klart nej fra LOs bund, hvoraf blev udspurgt 7492 personer, og de 80 pct. stemte nej. Det taler sit tydelige sprog om fodslaget fra pyramiden top til dens bund.

Det hedder videre i artiklen: at LO anbefaler tilslutning til EF på grundlag af det resultat, regeringen har opnået.

Hvad er det for et resultat? for det er simpelt hen det resultat, som den borgerlige regering var kommet frem til under deres forhandlinger, dette blev tydeligt understreget af Nybo Andersen, under folketingets markedsdebat. Gert Petersen SF, sagde dog, at der et enkelt sted var flyttet et komma, det var den udvidede fiskerigrænse øvre ved Krabbekysten; det var dog kun i en overgangsperiode, og kun fordi Norge havde fået sådan en ordning! Så følger et resumé af de to debattører om EF selvfølgelig med tilbørlig slagside, 101 linje til Th. Nielsen og 63 linier til Hans Rasmusen. Hvorfor al denne surhed fra tilhængerside over for Store Hans? Er grunden mon ikke den, at han ved et modstandermøde forinden LO kongressen sagde bl.a. dette, der heller ikke før har stået i DLF.:

Danmarks interesser varetages af svage og magtesløse politikere, som fra dag til dag er parate til at ændre standpunkt på tværs af den brede befolknings opfattelse. Derfor har jeg heller ikke tillid til, at danske politikere med denne vendekåbepolitik vil fastholde vetoretten, når den videre integration af Europa skal drøftes. »

Sandheden er som ofte ilde hørt! Artiklen i DLT er underskrevet af Preben Sørensen. Var det ikke samme skribent, der i nr. 1 havde været til hjernevask hos Gundelach i Brüssel og bl.a. skrev, at Werner-planen var »død«. Ja, man ved knap nok, om man skal le eller græde over sådan noget sludder, manden får måske endda penge for at skrive det!

Poul Dalsager har også fået spaiteplads i nr. 7 med titlen »Danmark må i EF støtte udviklingslandene«. Det har vi da gjort hele tiden; der er kun den forskel, at kommer vi i EF, bliver en del af vor støtte kanaliseret gennem den europæiske Udviklingsfond et beløb på ca. 100 mill. kr., der går til EFs gamle koloniområder, og dermed kan formindske vor støtte til progressive stater som Chile, Tanzania o.s.v. EF landenes koloniers formelle selvstændighed har jo ikke medført nogen frigivelse, eftersom den hidtidige udbytning fortsætter i ændret form. Siden 1950 er disse landes verdenshandel faldet fra en trediedel til under en fjerdedel, og deres finansielle

PERSONALIA

Forfremmelse til lokomotivfører (17. lrm.) efter ansøgning pr. 1-7-1972

Lkf. (15. lrm.) A. J. Jørgensen, ddt Pa i ddt Pa.

Forfremmelse til lokomotivfører (17. lrm.) efter ansøgning pr. 1-7-1972

Lokomotivførerne (13. lrm.):

D. Kiis, ddt Ab i ddt Ab.

V. V. Sørensen, ddt Ab i ddt Ab.

H. Jensen, ddt Ar i ddt Ar.

F. M. Andersen, ddt Ar i ddt Ar.

H. E. Rasmussen, ddt Od i ddt Fa.

K. B. Mikkelsen, ddt Str i ddt Str.

S. E. Schou, ddt Pa i ddt Pa.

N. P. Nissen, ddt Pa i ddt Pa.

P. V. Dam, ddt Pa i ddt Pa.

B. Mikkelsen, ddt Ar i ddt Ar.

N. A. B. Laustsen, ddt Pa i ddt Pa.

W. B. Sørensen, ddt Ar i ddt Ar.

situation er nærmest katastrofal. Tilbageførsel af profitter skaber et betalingsunderskud, som gør u-landene totalt afhængige af den vestlige verden.

Svend Hougårds artikel om jordlovgivningen, der stensikkert kunne holde, dersom vi kom i EF, er lige blevet mast til plukfisk i radioavisen af jurister og en politimester i Sønderjylland, så hold ørene stive i tiden op til 2. oktober, lad jer ikke kyse til at stemme ja af Per Hækkerups store tal, politikerne har mange gange før regnet et par milliarder galt, og gør det helt sikkert også i spørgsmålet EF. Vi har aldrig haft noget til fælles med kapitalistkredsene; men det er ikke noget tilfælde, når en stor konservativ koryfæ som konsul Muus i Odense ikke inviterer sin partifælle Ninn-Hansen til at tale for arbejderne om EF – men bestiller Erling Dinesen; og denne kommer selvfølgelig ilende.

Han er ikke helt tosset – ham Hans Muus!

Frede Hansen
Odense.

Til orientering kan oplyses, at de i indlægget anførte artikler er bragt i tilslutning til disses fremsendelse. Når bortses fra dette indlæg, er der ikke modtaget artikler af anden observans. Som tidligere skal vi ganske afholde os fra polemiske betragtninger som indlæggets, der taler for sig selv. Red.

A. Højsgaard, ddt Ng i ddt Kø.
R. W. Rasmussen, ddt Od i ddt Fa.
H. J. Holm, ddt Str i ddt Str.
Poul Andersen, ddt Kø i ddt Kø.
N. B. Jensen, ddt Ar i ddt Ar.
E. Ebbesen, ddt Fa i ddt Fa.
I. Bjørnaa, ddt Ar i ddt Ar.
(L-afl) B. K. Tagesen, ddt Ar i ddt Ar.

P. E. Rasmussen, ddt Fa i ddt Fa.

P. G. Pedersen, ddt Ab i ddt Ab.

H. Kristensen (klørup), ddt Kø i ddt Kø.

S. C. Christensen, ddt Ab i ddt Ab.

V. K. Andersen, ddt Str i ddt Str.

R. C. Jensen, ddt Kø i ddt Kø.

P. E. T. Møller, ddt Ar i ddt Ar.

(L-afl) K. Bramstrup, ddt Ar i ddt Ar.

I. Klavsén (Nybo), ddt Fa i ddt Fa.

(L-afl) S. Thomsen, ddt Ar i ddt Ar.

K. P. J. Astorp, ddt Ab i ddt Ab.

E. O. Hansen, ddt Fa i ddt Fa.

T. Nielsen, ddt Fa i ddt Fa.

Forfremmelse til lokomotivfører (17. lrm.) efter ansøgning pr. 1-8-1972

Lokomotivførerne (13. lrm.):

G. E. Marxen, ddt Fa i ddt Fa.

B. J. Petersen, ddt Gb i ddt Gb.

Forflyttet efter ansøgning pr. 1-7-1972

Lokomotivførerne (17. lrm.):

A. Jakobsen, ddt Fa i ddt Ar.

K. Nielsen, ddt Gb i ddt Kø.

S. F. Sørensen, ddt Gb i ddt Kø.

R. P. Lund, ddt Fa i ddt Ar.

H. E. Jørgensen, ddt Gb i ddt Kø.

T. L. Hansen, ddt Fa i ddt Pa.

Forflyttet efter ansøgning pr. 1-7-1972

Lkf. (13. lrm.) A. L. E. Hansen, ddt Kh i ddt Gb.

Lkas (10. lrm.) N. K. Ravnborg, ddt Gb i ddt Hgl.

Forflyttet efter ansøgning pr. 1-8-1972

Lkf. (13. lrm.) A. G. V. Olsen, ddt Kh i ddt Gb.

Overgået til anden stilling efter ansøgning pr. 1-7-1972

Lkf. (17. lrm.) H. R. Sørensen, ddt Str, ktas II (3. lrm.), ddt Str.

Afsked efter ansøgning pr. 14-6-1972

Lkmh. p.pr. (7. lrm.) S. Rathmann, ddt Gb.

Afsked efter ansøgning pr. 3-7-1972

Lkmh. p.pr. (7. lrm.) P. Thisted-Clausen, ddt Gb.

Påskønnelse

Gdt har givet udtryk for sin bedste tak og påskønnelse over for lkf. P. H. Johansen, ddt Gb, i anledning af, at han har udvist god agtpågivenhed og resolut handle måde i forbindelse med uregelmæssighed ved en vogn i tog 2063 den 1-3-1972.

Udnævnelse

Lkf. (17. lrm.) M. Kristensen, ddt Fa er udnævnt til R den 14-6-1972

Opmærksomhed frabedes

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

E. Barfod,

lokomotivfører, Helsingør.

Dødsfald

Pens lokomotivfører E. H. C. Nielsen, Randers, er afgang ved døden den 9-7-1972.

Pens lokomotivfører E. A. Madsen, Fredericia, er afgang ved døden den 24-7-1972.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Dryp i kupeen

En mand kommer ind i en togkupe og smækker en stor taske op i bagagenettet. Lidt senere begynder det at dryppe ned fra tasken, og en medrejsende spørger, om det er sodavand.

– Nej, svarer manden.

Det drypper igen, og en anden passager spørger, om det da er champagne.

– Nej, det er det heller ikke, svarer manden.

Det drypper videre, og en tredje vil nu vide, om det er sauterne.

– Nej, er stadig mandens eneste kommentar.

Da det drypper videre, dypper en af de nysgerrige en finger for at smage, og taskens ejer afslører:

– Det er en foxterrier!

Godt gættet

To fynboer var på vej til Jylland for at fejre deres jyske vens fødselsdag, og i dagens anledning havde de købt et askebæger til ham. På stationen modtog han dem med ordene:

– Godaw og walkommen. Har I nowet a ska' bær'?

De to fynboer kiggede på hinanden:

– Det var han ikke længe om at gætte!

Der har altid været diskussion omkring teatret som institution. Og sådan skal det nok være, for at teatret stadig kan forny sig. Men i foråret 1971 var diskussionen særlig kraftig, ikke mindst fordi den afspejlede den alvorlige situation, at tre af de faste teatre var i fare for at måtte lukke.

I denne situation blev Teaterudvalget for Storkøbenhavn dannet. Det kom til at bestå af tre repræsentanter for Københavns amt, tre fra Københavns kommune, en fra Frederiksberg kommune og fire fra ARTE. Formand blev Preben Lassen fra Københavns amt.

Der kom hurtigt skred i arbejdet, og i august 1971 kunne man omdele en brochure til samtlige husstande i Storkøbenhavn, indeholdende det nye tilbud. Gennem tilskud fra Teaterudvalget, staten og teatrene selv, kunne man give 50 pct. på teaterbilletterne, der blev tilbudt i 27 forskellige abonnementer med tre eller fire forestillinger i hvert.

Resultatet det første år blev 60.000 abonnementer eller ialt ca. 220.000 solgte billetter. Det første år – som skulle være et forsøgsår – må afgjort betegnes som en succes.

Ved hjælp af et spørgeskema forsøgte Teaterudvalget at finde ud af, hvem det egentlig var, der kom i teatret på denne måde, og det viste sig, at 51 pct. af dem, der svarede, oplyste, at de ikke før havde gået regelmæssigt i teatret. Man havde altså opnået, hvad man ville: at skaffe teatret et nyt publikum.

Som optakt til den anden sæson har man nu uddelt en ny brochure til samtlige husstande i Storkøbenhavn (gamle abonnenter fik dog chancen for gentagning allerede i foråret) og fulgte den op gennem et omfattende reklamefremstød.

I brochuren vil man finde omtale af ialt 32 forskellige forestillinger, som tilbydes i abonnement. Det er forestillinger på Folketeatret, Det ny Teater, Scala, Boldhusteatret, Fiolteatret, Gladsaxe Teater, Bristol Music Centrets Teater, ABC-Scenen og Det kgl. Teater, og det repertoire, der tilbydes er folgeligt meget vidtspændende – fra stærkt politisk engageret teater til mere uforpligtende underholdning.

Disse mange forestillinger er kombineret i ialt 27 abonnementer, således at næsten ethvert ønske skulle kunne imødekommes. Og har man lyst til at se flere forestillinger end ens abonnement omfatter, kan det også lade sig gøre på

fordelagtige vilkår, idet ARTE som administrerer ordningen for Teaterudvalget, til abonnenterne medsender ekstra rabatkuponer, som giver 33 pct. Samtidig er betalingen for abonnementet også ordnet på lempelige vilkår: beløbet er delt op i tre rater, således at det ikke tynger alt for hårdt.

Som noget nyt i år har man indkøbt EDB for at kunne yde abonnenterne en større service end det hidtil har været muligt. Allerede ved sæsonstarten modtager abonnenten en bekræftelse med angivelse af de datoer, han skal i teatret hele sæsonen igennem. Og EDB-systemet sikrer også, at der bliver en jævn fordeling af abonentens teateraftener.

Billetterne tilsendes abonnenten 14 dage før forestillingsdagen, men allerede fra sæsonstarten er det altså muligt at sætte teaterkrydser i kalenderen. Skulle man på grund af skifteholdsarbejde eller lignende have lyst til selv – med kortere varsel – at bestemme, hvilken aften man vil i teatret, kan det også lade sig gøre.

Erfaringen med denne form for abonnement har imidlertid vist, at mange teatergængere var tilbøjelige til at udskyde deres teaterbesøg til lige før den pågældende forestilling skulle gå af, og så har det til tider været vanskeligt at skaffe plads til alle.

Blandt de fordele, ARTE-abonnenterne har, kan nævnes, at de gratis hver måned modtager ARTE-NYT – et 16-siders blad, der orienterer om teatrenes repertoire, koncerter, udstillinger o.m.a.

Udover de 27 nævnte abonnementer tilbydes et særligt børneabonnement (3 forestillinger) på Fiolteatret. Det ny Teater og Scala, samt et abonnement på Sjællands Symfoniorkesters koncerter i Tivolis koncertsal til en meget fordelagtig pris.

Teaterudvalget har gennem forhandling med Kulturministeriet opnået en særlig ungdomsrabatordning med billetter til kr. 6,-. Altså billigere end en biografbillet.

Det første år førte teaterordningen for Storkøbenhavn frem til succes. Men det er Teaterudvalgets håb, at endnu flere vil gå i teatret til halv pris, at den øgede service og anstrengelserne for at gøre det fordelagtige tilbud bekendt overalt må bære frugt i en endnu bredere teaterinteresse. Så først har man nået det mål, man satte sig: at få flest muligt billigt muligt i teatret.

Spændende nyheder fra AOF til vinterens oplysningsarbejde SKOLE OG HJEM – samarbejde, hvorfor og hvordan?

Bogen er først og fremmest en grundbog til anvendelse i studiekredse, samtalekredse, skolenævn og skolekommissioner, elevråd og lærerråd, ja, kort sagt alle steder, hvor man mener, at det er vigtigt, at forholdet mellem skole og hjem, mellem forældre, lærere og elever bliver bedre.

Bogen er også et bidrag til den offentlige debat om demokrati i og omkring skolen. Den indeholder nogle synspunkter, der er velkendte, men også mange nye – ofte lidt provokerende – synspunkter, som vil bidrage til at få flere interesserede med i debatten.

SKOLE OG HJEM – bogen indeholder afsnit om:

Brev til en skoleinspektør
Samarbejdets mål og forudsætninger
Hvad vil vi samarbejde om?
De mindre børn i skolen
Arbejdsformen i de første skoleår
De lidt større børn i skolen
Skolens »seks grundpiller«
Skolenævn – en narresut?
Samarbejde hjem-skole. Hvorfor ikke? hvorfor?
Samarbejdets mange veje
Lær at have børn i skolen
Forholdet mellem elev og skolenævn
De vigtigste bestemmelser i styrelsesloven
samt råd og vejledning i forbindelse hermed.

Bogen er forfattet af Knud Bent Hey, skolekommissionsformand, Kirsten Lund, lærer, Carl Scharnberg, forfatter, Henrik Sidenius, skoleinspektør og flere andre under redaktion af Erik Stuboft, AOF.

SKOLE OG HJEM er på 196 sider, koster kr. 22,50.

KOOPERATION – en idé

er en grundbog om den kooperative bevægelse.

Bogen er anvendelig i undervisningen af faglige, kooperative og politiske tilidsmænd samt af unge i folkeskolens højeste klassetrin, på højskoler, forbundsskoler og andre undervisningssteder.

Bogen vil også være et friskt indslag i den løbende debat om Kooperation som et alternativ til den privatkapitalistiske økonomi.

Bogen har blandt sine bidragydere LO's formand *Thomas Nielsen*, Det kooperative Fællesforbunds formand *Erik Hauerslev*, direktør *Henrik Heie*, journalist *Knud Vilby*, chefredaktør *Bent Hansen*, direktør *Jørgen Thygesen*, sekretær *Mogens Lykketoft*, konsulent *Poul Erik Schmidt*, formanden for FDB *Lars P. Jensen*, trafikminister *Jens Kampmann* og forretningsfører *Ole Vernerlund*.

Bogen fører Dem ind bag kooperationsproblemer i forholdet til fagbevægelsen, forbrugerne, demokratiet, medarbejderne, virksomhedslederne og peger på en række nye opgaver kooperationen må tage sig af.

»KOOPERATIONEN – en idé« er redigeret af sekretær *Erik Stubtoft*, AOF, og forretningsfører *Ole Vernerlund*. Det kooperative Fællesforbund.

Bogen er på ca. 160 sider og koster kr. 22,50.

TJENESTEMANDENS GRUNDBOG
Sammen med Statstjenestemændenes Centralorganisation I (CO I) har AOF udsendt »Tjenestemandens grundbog«, repræsentanter fra CO I og AOF.

»Tjenestemandens grundbog« er på 156 sider og koster kr. 14,50.

Bøgerne kan bestilles i AOF, Teglværksgade 27, 3, 2100 København Ø. – gerne pr. telefon (01) 29 60 66.

– men gør det i dag!

»Tjenestemandens grundbog« bør enhver tjenestemand være i besiddelse af. Den er nemlig udmærket som opslagsbog – og der er rigelig plads til egne notater, idet bogen har et bredt format med rigelig og bred margin.

»Tjenestemandens grundbog« indeholder afsnit om:

Tjenestemanden
Tjenestemandsoorganisationerne
Organisations- og forhandlingsret
Tillidsmanden
Lønforhold
Pensionsforhold
Tjenestetidsreglerne
Feriereglerne
Sygereglementet
Ansøgninger
Samarbejde og samarbejdsudvalg
Stillingsvurdering
Møde- og organisationsledelse
– og om bilag: Lov om tjenestemænd m.v.
Lov om tjenestemandspension
Stikordsregister
Litteraturfortegnelse

Bogen er redigeret af et udvalg med

GULD SØLV BRONZE

- eller brevskolekursus i AOF?

AOF kan igen i år tilbyde en række udmærkede kurser i brevskoleform – og vi kan endda give en række gode grunde til at anvende brevskolen i den kommende vinter, nemlig:

1. Undervisningen er åben for alle.
2. Uanset, hvor i landet man bor, kan man få undervisning.
3. Undervisningen foregår i dit eget hjem – eller på din arbejdsplads, hvis det er bedre.
4. Du vælger selv, hvornår du vil arbejde på kurset og er ikke afhængig af mødetid, mødested etc.
5. Undervisningen er individuel, dvs. du undervises i det tempo, der passer dig, og du bestemmer selv tempoet.
6. Du arbejder selvstændigt og opøver din personlighed. Det giver selvtillid.
7. Du kan gøre ophold i kurset, når det passer dig, f. eks. en uge eller måske en måned, ja også længere efter aftale med din lærer.
8. Der kræves ikke vidtgående forudsætninger, og alderen spiller ingen rolle.
9. Du opøves til at udtrykke dig skriftligt, hvad mange af os har svært ved.
10. Du får en lærer til din rådighed. Ham/hende kan du spørge om alt, få al den hjælp du har brug for.
11. Kursernes priser er rimelige og dækker så at sige alle udgifter. En række fagforbund refunderer beløbet, når kurset er gennemført. Undersøg dette i dit eget forbund.

Se, det var mange gode grunde til at tage et brevkursus i AOF.

Vi tilbyder i år følgende kurser:

nr.	fag	antal breve	pris
1.	Dansk for begyndere (I)	10	120,00
2.	Dansk for viderekomne (II)	10	120,00
3.	Dansk for viderekomne (III)	10	120,00
4.	Fremmedordsøvelser (I)	10	120,00
5.	Fremmedordsøvelser (II)	8	110,00
6.	Regning for begyndere (I)	10	120,00
7.	Regning for viderekomne (II)	10	120,00
8.	Regning for viderekomne (III)	10	120,00
9.	Budget og regnskab	12	120,00

Tilmeld dig allerede i dag – og gør det sådan:

Du kan ringe til AOF

– telefon (01) 29 60 66 – lokal 45.
Bestil kurset her.

Du kan skrive til AOF

– Teglværksgade 27, 3, 2100 København Ø.
Mærk kuverten »Brevskole«.

Du kan komme op til AOF

– Uanset, hvor i landet du bor, er der altid en AOF-afdeling i nærheden. Bestil kurset der.
– men gør det i dag!



Hvad ville De helst have? Bøllehatten, der er af grøn mohair og skal trækkes godt ned over ørerne eller ville det være sjovere at få fingre i den ternede bluse med flæser i flere etager på hvert ærme? Vesten er selvfølgelig i samme grønne farve som hatten. Sættet er lanceret i det parisiske modehus Louis Féraud, tegnet af designeren Per Spook.

Forandring fryder og det vil bestemt fryde Deres hud, hvis De begynder at »fodre« den lidt godt her til efteråret. Nemlig med fugtighedsbevarende cremer, som gør godt mod en forblæst og udtørret hud. Kosmetikfirmaet Dorothy Gray, der ligger på et fornuftigt prisniveau, har udvidet serien med en ny natcreme »Satura Algene Cream«, der kun koster kr. 22,50 for krukke med 1 oz. Den har en nærende virkning på tør og trist hud og virker helende på afskallende hud.



Skumbad på apotekerglas. Først køber man et glas skumbad, der fås i tre størrelser og hver størrelse fås igen med tre forskellige dufte. Så bader man flittigt for at få glasset tømt så hurtigt som muligt. Derpå renser man det med citronsyre, sætter en af de medfølgende krydderi-etiketter på, hælder krydderi i glasset og stiller det på et iøjnefaldene sted i køkkenet. Og så køber man et nyt glas skumbad (pris henholdsvis kr. 8,50 – 14,50 – 25,00).



Prisen til forskel

Der var engang, hvor ferskner var sjældne herhjemme og det næsten var med andagt, man satte tænderne i sådan en frugt og ih – hvor var den skøn og saftig. Eller husker man galt? I hvert fald kan det være en blandet fornøjelse at stoppe op ved en frugtvogn og falde for et tilbud med 10 ferskner for 5 kr. nutildags. Man kommer hjem, tømmer posen og se – der er flere med bløde, brune pletter. Hm – de var vist glade for at blive solgt, de ferskner. Dem, der ser spiselige ud, er tilmed trevlede i kødet og tørre. Så hellere købe en bakke blommer af de store, røde, De ved. De koster måske også 5 kr., men de er spiselige hver en – og så er de forresten danske, og har ikke rejst nær så landt som fersknerne... Der er nu noget underligt over priser. Lagde De mærke til en lille notits i avisen for en måneds tid siden, hvoraf det fremgik at fynske gartnere havde trukket deres agurker tilbage fra salgshallerne, fordi de ikke kunne opnå de ønskede mindstepris på – 25 øre pr. stk. I forretningerne koster de ca. 2 kr., en sjælden gang ned til 1,50 kr. pr. stk. Jamen, hvorfor kan de stakkels gartnere så ikke en gang få en flad femogtyveøre for en grøn agurk?

Der må være meget langt fra gartner til forbruger.

Al den snak om sport

Skulle De være blevet en lille smule træt af de mange TV-udsendelser om olympiske rekorder og medaljer, så lad det alligevel ikke gå ud over den personlige udøvelse af idræt. Det er netop nu, tilmeldingen til aftenskolernes gymnastikhold skal foregå. Og selvom det ikke direkte kan aflæses på Olympiale-deltagernes ansigtsudtryk, er det virkelig en glæde at være med. Og det er ganske gavnligt, enten De sætter rekorder eller ej. Bare 'De deltager.

En god lille kande

er kommet til landet fra Frankrig. For godt 14 kr. kan man i nogle stormagasiner få en lille saucekande med hældetud i rustfrit stål. Den er sikkert kærkommen for de dovne i køkkenet, der ikke orker at skumme skyen for fedt. Det er som bekendt lidt af et tålmodighedsarbejde. Nu hælder man hele herligheden om i kanden og se bare: skyen kan hældes ud af tuden, mens fedtet flyder ovenpå og bliver hvor det er.